

XXV. Kaupungin yleisten töiden hallitus.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen vuodelta 1925 laatima kertomus oli seuraavansisältöinen:

Kaupungin yleisten töiden hallitukseen kuuluivat vuonna 1925 puheenjohtajana insinööri M. M. Muoniovaara, varapuheenjohtajana insinööri E. Moring sekä jäseninä professori K. A. Ahlfors, kirvesmies A. Mäkinen, sähkötyöntekijä O. W. Oksanen, arkkitehti A. Toivonen ja arkkitehti V. Vähäkallio. Rahatoimikamarin edustajana hallituksessa oli johtaja K. R. Heinonen. Hallitus kokoontui 48 kertaa ja käsitteli silloin 1,077 asiaa sekä lähetti 470 kirjettä. Sihteerinä hallituksessa toimi valtioneuvos G. A. Gröndahl.

Asioista, joita käsiteltiin selontekovuonna ansaitsevat huomiota seuraavat: Antin- ja Vladimirinkatujen jatkaminen Länsisatamaan ja sillan rakentaminen mainitun sataman satamaradan yli kuin myöskin öljysataman järjestäminen Hietaniemelle. Vuoden varrella teetetyistä suuremmista uutis- ja korjaustöistä tehdään selkoa rakennuskonttorin eri osastojen toimintaa koskevan selostuksen yhteydessä.

Hallituksen alaisena oli rakennuskonttori ja sen tilivirasto.

Rakennuskonttori toimi kaupungininsinöörin johdolla 7-osastoisena, nämä olivat: satama- ja rautatieosasto, katu- ja lokaviemäriosasto, geodeettinen osasto, huonerakennusosasto, asemakaavaosasto, puisto-osasto ja varasto-osasto. Konttorin tilejä hoiti sen tilivirasto.

Työväki ja työpalkat. Allaoleva taulukko osoittaa työväen lukumäärän konttorin eri osastoilla kunkin kuukauden lopussa:

Kuukausi.	Satama- ja rautatieosasto.	Katu- ja viemäri-osasto.	Geodeettinen osasto.	Huonerakennusosasto.	Puisto-osasto.	Varasto-osasto.	Yhteensä.	Seuraavat olivat hätäaputoissa.			
								Satama- ja rautatieosasto.	Katu- ja viemäri-osasto.	Huonerakennusosasto.	Yhteensä.
Tammikuu ..	530	637	—	330	32	55	1,584	—	—	—	—
Helmikuu ..	579	883	—	390	60	58	1,970	72	325	—	397
Maaliskuu ..	609	852	—	341	46	59	1,907	71	339	7	417
Huhtikuu ..	570	904	2	421	190	61	2,148	50	333	—	383
Toukokuu ..	580	879	5	421	182	63	2,130	—	261	—	261
Kesäkuu	533	698	4	344	173	62	1,814	—	—	—	—
Heinäkuu	501	657	3	283	134	58	1,636	—	—	—	—
Elokuu	563	542	2	272	106	55	1,540	—	—	—	—
Syyskuu	676	557	2	166	73	58	1,532	—	—	—	—
Lokakuu	656	497	2	128	36	57	1,376	—	—	—	—
Marraskuu ..	719	639	—	99	18	55	1,530	78	183	—	261
Joulukuu ..	701	648	—	211	14	55	1,629	42	36	—	78

Vuoden varrella sovellettiin seuraavat palkka-asteikot allamainittuina ajanjaksoina: tammikuun 1 p:stä helmikuun 7 p:än VIII asteikko, helmikuun 8 p:stä maaliskuun 7 p:än VII asteikko, maaliskuun 8 p:stä toukokuun 9 p:än VIII asteikko, toukokuun 10 p:stä heinäkuun 11 p:än VII asteikko, heinäkuun 12 p:stä syyskuun 12 p:än VIII asteikko ja syyskuun 13 p:stä vuoden loppuun IX asteikko.

Erilaisten ammattityömiesten tuntipalkat olivat yllämainittujen palkka-asteikkojen mukaan seuraavat:

A m m a t t i.	Asteikko VII.	Asteikko VIII.	Asteikko IX.
	Vakinaisessa työssä. Smk.		
Sukeltajat	14: 90	15: 60	16: 30
Koneenkäyttäjät.....	7: 40—8: 10	7: 80—8: 50	8: 20—8: 90
Viilarit	7: 50—8: 10	7: 90—8: 50	8: 30—8: 90
Sepät.....	7: 30—8: —	7: 70—8: 40	8: 10—8: 70
Peltisevät.....	7: 30—7: 70	7: 70—8: 10	8: 10—8: 50
Kirvesmiehet ja puusevät	7: 40—8: 10	7: 80—8: 50	8: 20—8: 90
Laturit	7: 40—8: 10	7: 80—8: 50	8: 20—8: 90
Kiviporarit	7: 30—8: —	7: 70—8: 40	8: 10—8: 70
Muurarit (harmaakiven) ja kadunlaskijat	7: 30—8: 10	7: 70—8: 50	8: 10—8: 90
Torvenlaskijat	6: 80—7: 60	7: 20—8: —	7: 50—8: 40
Sementtityömiehet	6: 90—7: 60	7: 30—8: —	7: 60—8: 40
Rusnaajat.....	6: 30—6: 60	6: 60—6: 90	6: 90—7: 20
Apumiehet	5: 90—6: 40	6: 20—6: 70	6: 40—7: —
Puistotyöläiset:			
miehet.....	5: 60—6: 30	5: 90—6: 60	6: 20—6: 90
naiset	4: 60—4: 85	4: 80—5: 10	5: 10—5: 30
Yövahtit	4: 85—5: 50	5: 10—5: 80	5: 30—6: 10
Ajurit	12: 60	13: 20	13: 80
Hätäaputöissä. Smk.			
Kirvesmiehet ja puusevät	6: 30—6: 85	6: 60—7: 20	6: 95—7: 55
Laturit	6: 30—6: 85	6: 60—7: 20	6: 95—7: 55
Kiviporarit	6: 20—6: 75	6: 50—7: 10	6: 90—7: 40
Torvenlaskijat	5: 80—6: 50	6: 10—6: 80	6: 40—7: 15
Sementtityömiehet	5: 90—6: 50	6: 20—6: 80	6: 45—7: 15
Rusnaajat.....	5: 30—5: 60	5: 60—5: 90	5: 85—6: 10
Apumiehet	5: —5: 40	5: 30—5: 70	5: 45—5: 95
Yövahtit	4: 15—4: 70	4: 35—4: 90	4: 50—5: 20
Ajurit	10: 60	11: 20	11: 70

Kesälomaa myönnettiin kertomusvuonna 1,190 työläiselle yhteensä 9,839 päivää, kuten seuraavasta yhdistelmästä näkyy:

O s a s t o.	Työläisiä, jotka ovat nauttineet kesälomaa:			Kesälomaa nauttineita työläisiä yhteensä.	Kesälomapäiviä yhteensä.
	4 päivää.	7 päivää.	2 viik.		
Satamarakennusosasto	160	82	195	437	3,944
Katu- ja lokaviemäriosasto.....	236	104	122	462	3,380
Geodeettinen osasto	—	—	—	—	—
Huonerakennusosasto	73	34	70	177	1,510
Puisto-osasto	42	8	10	60	364
Varasto-osasto	1	15	38	54	641
Yhteensä	512	243	435	1,190	9,839

Tapaturman kautta vahingoittui 70 työläistä, joille maksettiin avustusta 25,106 markkaa ja korvauksena sairaanhoidosta 23,513: 04 markkaa, jota paitsi 23 vanhempaa vahingonkorvausta järjesteltiin. Invaliideiksi joutuneille työläisille maksettiin elinkorkorahastoon yhteensä 378,925: 33 markkaa. Sen johdosta että 8:n invalidin elinkorkoja on alennettu, kun vain 1 elinkorko korotettiin, voitiin elinkorkorahastoa vähentää 27,675: 58 markalla. Yhteensä nousivat tapaturmista koituneet kustannukset vuoden kuluessa 399,868: 79 markkaan. Työläiset olivat vakuutetut Keskinäisessä vakuutusyhtiö Samossa.

Salama- ja rautatieosastolla toimi vuoden varrella osastopäällikkö ja avustava osastopäällikkö sekä 3 ylimääräistä insinööriä ja 2 piirustajaa. Osastopäällikkö toimi maaliskuun keskivaiheilta vuoden loppuun asti v. t. kaupungin-insinöörinä. Yksi insinööri otettiin maaliskuussa ja 1 piirustaja erosi kesäkuussa. Yksityiskohtaisesta kirjanpidosta ja rekisteröimistyöstä huolehti vuoden kuluessa 2 konttoriapulaista. Sitäpaitsi oli vuoden kuluessa yksi vahtimestarinapulainen osaston palveluksessa.

Suoranaisesta työnjohdosta osaston työpaikoilla huolehti vuoden alussa 2 insinööriä, 10 rakennusmestaria, 5 neljännysmiestä, nosturin esimies ja 1 varastokirjuri. Syksyllä otettiin lisää 5 rakennusmestaria ja 5 neljännysmiestä.

Työvoima vakinaisissa töissä, laskettuna joka kuukauden lopulla, vaihteli 501—676 mieheen ¹⁾. Hätäaputoita teetettiin helmikuun 8 p:stä toukokuun 23 p:n ja marraskuun 8 p:stä joulukuun 31 p:n.

Hallitukselle esitettiin 154 asiaa, joista 47 koski uutistoimenpiteitä tai rakennustöitä ja 107 järjestely- tai henkilö- ja palkkakysymyksiä. Sitäpaitsi annettiin rahatoimikamarille useita lausuntoja sekä kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehille arviointi kaupungin laitureista, rautatieraiteista ja nostureista. Seuraavat työt suoritettiin:

Laiturikorjaukset käsittivät paitsi tavanmukaista ylläpitoa Keisarinkarinalaiturin suojusparrun uudistuksen ja tämän vahvistamisen laakarautavanteella. Pohjoissatamassa korjattiin Halkolaituri ja Sörnäsin niemellä ent. Rautatien laiturin pääkannattajat sekä niskaset Uudessa laiturissa.

Katuja korjattiin Länsisatamassa, missä Jungmaninkatu sorattiin ja osa Neptuninkatua sepelöitiin. Sitäpaitsi korjattiin katukiveys Pohjoisella laituriharalla ja sorattiin Makasiinilaiturin eteläosan takana oleva kenttä. Kaupungin osuus Katajanokan pohjoisesta laiturista kivettiin uudelleen ja varustettiin betonireunuksella.

Länsirannan edustalla olevat varppauspoijut varustettiin uusilla kettineillä.

25-tonnin nosturin kunnossapito Eteläsatamassa maksoi 6,555: 97 markkaa ja 6 juoksunosturin kunnossapito Rahapajanlaiturilla 12,930 markkaa.

56 purkaus- ja höyryvenesiltaa ylläpidettiin osaston toimesta, näistä 8 siltaa erikoisia tarkoituksia varten. Korttelissa n:o 178 oleva purkaussilta otettiin kaupungin haltuun ja korjattiin. Satamaliikennekonttorin silta Eteläsatamassa laajennettiin. Soutu- ja moottoriveneiden kiinnityspaikkojen lukumäärä lisääntyi vuoden kuluessa 68:lla Merisatamassa ja oli vuoden lopussa 1,492 jaettuina 21 siltaan ja laiturisiin.

Täytettä vastaanotettiin paitsi satamarakennuksilla Länsisatamassa ja Katajanokalla, Merisatamassa (Laivurinkadulla), Kaisaniemen ravintolan

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 125*.

luona, Sörnäsän rantakadulla sekä Kyläsaaren luona. Kaisaniemen ravintolan luona täytettiin rantaa rautatiepenkereeseen asti.

Alasmenosiltoja jälle ei tarvittu lauhkeana talvena 1924—25. Sitävastoin olivat kustannukset aitauksista rantoja ja jäärailoja pitkin tavallista korkeammat. Syksyllä 1925 täytyi jo joulukuussa asettaa sillat paikoilleensa.

Ainoastaan suurempi ruoppaaja oli käytännössä. Tällöin ruopattiin likaviemärien suut Ruoho- ja Hietalahdessa, Merisatamassa sekä Länsirannan, Linnanlaiturin, Hakaniemen ja Siltavuoren laitureiden ja Sörnäsän rantakadun kohdalla. Sitäpaitsi ruopattiin Halkolaiturin pohjoisella puolella Pohjoissatamassa sekä kaikkien Sörnäsän rantakadun varrella olevien siltujen luona. Uutisrakennuksilla ruopattiin Saukonlaiturin edessä ja Rahapajanlaiturin pidennyksellä, joista kustannukset merkittiin Länsi- ja Katajanokasatamia varten myönnetylle määrärahalle. Yhteensä ruopattiin 21,000 m³ 106 päivässä. Jos vähennetään se aika, 39 päivää, jolloin ruoppaaja työskenteli Rahapajanlaiturin luona erittäin kovassa pohjassa ja jolloin ainoastaan 2,900 m³ nostettiin, ruopattiin 67 päivässä 18,100 m³ eli noin 270 m³ päivässä. Kustannukset ruoppaustyöstä, polttoaineet, öljyt ja työnjohto mukaan luettuina, nousivat 5: 70 markkaan m³:iä kohti tai ruoppauskoneen korjaus- ja kunnossapito mukaan luettuina 13 markkaan m³:iä kohti. Kuljetuskustannukset nousivat 2: 50 markkaan, johon tulee lisäksi 3 markkaa m³:iä kohti hinaajalaivojen ja 2: 60 markkaa ruoppausproomujen kunnossapidosta johduneita kustannuksia. Ruoppausmudasta laskettiin mereen 10,000 m³ osaksi Itämerenkadun eteläpuolella Lapinniemen luona, osaksi Suomenlinnan ulkopuolella. Loput 11,000 m³ nostettiin elevaattorilla ja käytettiin täyteenä Saukon- ja Mittarinkatujen väliseen Saukonsalmeen 4: 90 markan kustannuksien m³:iä kohti, johon tulee lisäksi kustannus elevaattorin kunnossapidosta 6 markkaa m³:iä kohti. Kustannukset ruoppausmudan nostamisesta elevaattorilla merkittiin Länsisatamaa varten myönnetylle määrärahalle.

Syvyysmittausta ja pohjatutkimusta toimitettiin ehdotetun öljysataman luona Hietaniemellä sekä Saukonlaiturin edustalla. Sitä paitsi tehtiin eräitä hiekkatutkimuksia merestä Kuivan hevosen ja Käärmesaarten välillä.

Eteläisen venesataman eteläiset ja itäiset laiturit, purkaussilta Katajanokan pohjoisella laiturilla ja Humallahden purkaussilta rakennettiin uudestaan ja viimeksi mainittu vahvistettiin autoliikennettä varten. Höyrypursisiltujen uudestirakentamiseen Kanavatorin varrella myönnetty määräraha säästettiin, koska jää ei niitä vahingoittanut, kun taas soutu- ja moottorivene-siltain korjauksiin Pohjoissatamassa myönnetty 107,719: 46 markan suuruinen määräraha, joka samasta syystä jäi käyttämättä, käytettiin Sörnäsissä sijaitsevan kaasulaitoksen sillan kannen uudestaan rakentamiseen.

Liikenneväylä Salmisaareen eli Itämerenkatu rakennettiin suuremmaksi osaksi valmiiksi. Louhimistyö suoritettiin kahdessa vuorossa ja kivien kuljettusta y. m. varten hankittiin 1 veturi. Aikaisen talven takia voitiin sepelöidä ainoastaan pienempi osa katuja, jotapaitsi kanavat sekä sähkökaapeleita että viemäri- ja vesijohtoja varten täytyi jättää avonaisiksi. Tämän takia jäivät myöskin rautatieraiteet tarkistamatta. Tämän työn yhteydessä tasoitettiin uusi varastopaikka metsähallitukselle vanhan Itämerenkadulla sijaitsevan halkotarhan sijasta. Rakennukset, aitaukset ja rautatieraiteet siirrettiin uuteen halkotarhaan.

Uutisrakennustöitä Länsisatamassa jatkettiin pääasiallisesti hiililaiturin luona Saukkosaarella. Laivalaiturilla jatkuivat täyttämistyöt aallonmurtajaa kohti. Betonitavaravajan eteläpuolella laskettiin laituri 40 m:n pituudelta

konekivillä kun taas 6 m leveä ajorata laiturilta Hietasaarenkadulle kivetttiin I-ma nupukivillä. Hietasaarenkadun eteläisin osa Tarmokadusta etelään päin sepelöitiin, jolloin tämän katuosan länsipuoleinen rautatieraide poistettiin. Hiililaituri ja hiilivarastopaikat Saukkosaarella rakennettiin melkein valmiiksi. Tällöin betonoitiin läntisen 30 m pitkän arkun etukamarit, jota paitsi kaikki takakamarit täytettiin betonilla 1.5 m:n korkeudelle arkun pohjasta. Takakamarit täytettiin sen jälkeen louhektivillä ja laiturimuuri rakennettiin valmiiksi. Arkun ja Saukon rannan välinen vesialue täytettiin louhektivillä, jotka tuotiin osaksi jäljellä olevalta kalliolta Saukon pohjoisella niemellä, osaksi proomulla Rahapajanlaiturilta ja Itämerenkadulta; täytetty alue päätettiin tukimuurilla länteen päin. Rautatieraiteita pidennettiin 500 m ja yksi kaksipuolinen ja kaksi yksinkertaista vaihdetta naulattiin. Hiilitontit tasotettiin. Laituri laskettiin konekivillä keskimmäisen raiteen ulkopuolella korttelin n:o 751 edustalla. Poikkikadut täytettiin ja sepelöitiin laiturin ja Saukonkadun välillä, niinikään viimeainittu katu ja Lastaajankatu Neptuninkadusta länteen päin. Laiturivesijohto pidennettiin laiturin länsi päähän, jonka työn vesijohtolaitos kustansi. Helsingin makasiiniosakeyhtiön laskuun suoritettiin portaalinostureiden ja siltanosturin kiskoperustus. Kortteliin n:o 751 tehtiin samanlainen perustus siellä olevaa eteläistä siltanosturia varten. Neptuninkatu täytettiin korttelin n:o 264 luona, jotapaitsi puoli katu korttelin n:o 248 luona varustettiin ladotulla kivipohjalla ja sepelöitiin. Jaalarannan länsiosa sepelöitiin. Kiveämistä Ruoholahdenrannassa jatkettiin, mutta sitä ei voitu suorittaa loppuun varhaisen talven takia. Mittarikatua louhittiin osittain korttelin n:o 260 kohdalla, jolloin louheketivet kuljetettiin Saukonsalmen penkereeseen, kun taas katu korttelin n:o 261 luona täytettiin kaupungilta tuoduilla louhektivillä. Kortteli n:o 264 täytettiin suurimmaksi osaksi rakennusjätteillä ja korttelia n:o 755 noin 11,000 m³:llä ruoppausmutaa. Muutamat vuoden 1926 menoarvioon otetuista töistä suoritettiin osittain vuoden kuluessa hätäaputöinä. Marras- ja joulukuussa järjestettyihin hätäaputöihin sijoitettiin ainoastaan osaston omia työmiehiä, joille ei riittänyt vakinaisia töitä.

Hiilivarastopaikkojen ja hiililaiturin järjestämistä Katajanokalla jatkettiin. Laituriarkut Rahapajanlaiturin kaakkoispuolella poistettiin kokonaan ja arkkujen alla ja takana oleva kivitäyte osittain. Kanavakadun pidennyksellä toimitettiin ruoppausta laiturin jatkamista varten. Ulosvetoraiteita varten valtion alueen eteläpuolella täytettiin kivipenger, kun taas Linnankatu varustettiin ladotulla kivipohjalla ja sepelöitiin puolelta leveydeltään. Ajokatua laajennettiin etelään päin Kruunuvuoren- ja Kanavakadun välillä.

Kaivopuiston uimahuoneen luo, entisen pumppuhuoneen paikalle, rakennettiin höyrypursisilta, joka on tarkoitettu käytettäväksi myöskin Särkkää liikennöitäessä. Merisatamassa järjestettiin 68 uutta venepaikkaa.

Menosäännössä edellytettyyn Sörnäsän rantakadun luona olevan rannan suoristamiseen ei voitu vuoden kuluessa ryhtyä, koska siihen tarvittavaa täytettä ei ollut saatavissa. Menosääntöön oli sitäpaitsi otettu määräraha satamatyömiesten oleskeluhuoneen rakentamista varten, joka kuitenkin käytettiin mainittuun tarkoitukseen jo vuonna 1924.

Virutshuoneiden ja pesulauttojen lukumäärä jäi entiselleen.

Osastoa varten ostettiin kaksi tuolia ja yksi Roneo pystylokerokaappi, kaksi piirustushyllyä y. m., jotapaitsi kaksi piirustuspöytää ja kaksi piirustuskaappia valmistettiin varastolla.

Työnpuutteen takia rakennustyömiesten keskuudessa pantiin helmi-

kuun alussa käyntiin hätäaputoita, jotka jatkuivat toukokuun loppuun asti. Ne käsittivät kortteleiden n:ot 260, 263 ja 755 louhimista. Joulukuussa jatkettiin töitä kortteleissa n:ot 263 ja 755 sekä louhittiin kanaali poikkikatuun n:o I Saukonkadusta etelään päin.

Kaasulaitoksen siltä Sörnäsissä varustettiin uudella sillankannella samalla kun sitä vahvistettiin hiilinosturia varten. Kaupunginvaltuuston päätöksen nojalla voitiin tähän käyttää Soutu- ja moottorivenesillan uusimista varten Pohjoisrannassa menoarvioon otettua määrärahaa.

Salmisaaren liikenneväylän töiden jouduttamista varten hankittiin yksi veturi ja kaksi sähkönosturia.

Hertonäsin rautatierakennuksen työpaikat tyhjennettiin kokonaan maaliskuun kuluessa.

Pakaan teollisuusalueelle naulattiin 850 m pitkä rautatieraide Teollisuuskatua pitkin. Soraamistyöt täytyi kuitenkin talven tullessa keskeyttää. Sataradan leikkaukseen Marian sairaalan eteläpuolella naulattiin 150 m pitkä pistoraide vetoraiteeksi Jätkäsaaren liikennettä varten.

Jo vuoden 1924 menosääntöön otettua määrärahaa makasiinin rakentamiseen rautatietoimistoa ja kappaletavaraa varten kortteliin n:o 150 Katajanokalla ei kertomusvuonnaakaan käytetty. Kysymystä talon rakentamisesta valmisteli rahatoimikamarin asettama komitea.

Satamanosturien asettaminen Rahapajanlaiturille suoritettiin loppuun vuoden kuluessa, kun kuudes, Kone- ja Siltarakennusosakeyhtiön hankkima nosturi valmistui tammikuussa. Kahden 2½—5 tonnin portaalinosturin asettamiseen kappaletavaraa varten, varustettuina hiilenpurkaukseen tarvittavalla nostokauhalla sekä 4 2½ tonnin portaalinosturin asettamiseen kappaletavaraa varten oli vuosien 1923 ja 1924 menoarvioon otettu asianom. 900,000 markkaa ja 2,080,000 markkaa. Kustannukset nostureista nousivat yhteensä 2,874,899: 42 markkaan, siitä 1,015,381: 77 markkaa ensinmainitusta nosturista ylösplaneineen, 1,548,995: 05 markkaa neljästä 2½ tonnin nosturista ylösplaneineen, 98,964: 20 markkaa 120 m:stä nosturinraidetta kiskoperustukseineen, 96,522: 80 markkaa sähkökaapeleista muuntajasta kytkinrasioineen, 76,366: 60 markkaa rautatieraiteiden siirtämisestä, kiveämisestä ja viemärikaivoista sekä 38,669 markkaa lisätarpeista ja sekalaisesta.

Katajanokan järjestelyratapiha rakennettiin melkein kokonaan. Yhdysraiteita vaihteineen ei kuitenkaan naulattu, jotapaitsi kaikki raiteet on tarkistettava kesällä 1926.

Täyttämistöitä Kasvitieteellisen puutarhan rannassa sekä Kaisaniemessä jatkettiin rautatiepenkereeseen asti. Katurakennusosasto pidensi ravintolan luona olevaa raviviemärijohtoa kun taas satamaosasto suoritti kaivaustyöt, tukimuurin rakentamisen ja täyttämisen.

Toisten laitosten ja yksityisten laskuun suoritettiin paitsi laitureilla ja silloilla sattuneiden vahinkojen korjauksia eräitä suurempia töitä; näistä mainittakoon louhimis- ja kaivamistyöt vesijohtoja varten Saukonlaiturilla ja Itämerenkadulla, Kaasulaitoksen hiilipurkaussillan vahvistaminen hiilinosturin pystyttämistä varten, kaapelihaudan teettäminen sähkökaapelia varten Itämerenkadussa sekä sekalaiset puhdistustyöt, kuten proomuhylyjen poistaminen y. m. rahatoimikamarin laskuun. Eteläsatamassa sijaitsevien nostureiden hoito ja käyttö suoritettiin satamaliikennekonttorin laskuun.

Katu- ja viemäriosastoon kuului työpäällikkö, apulaistyöpäällikkö, 3 ylimääräistä insinööriä, 2 vaakitsijaa, piirtäjä ja 2 konttoriapulaista.

Osaston alaisten työpaikkojen suoranainen työnjohto oli 27 rakennusmestarin valvonnan alaisena.

Työvoima vakinaisissa töissä oli suurin kesä- ja heinäkuussa, jolloin sen lukumäärä¹⁾ nousi 698 ja 657 mieheen ja pienin loka- ja marraskuussa eli 497 ja 456 miestä. Hätäaputyötä suorittavien työmiesten lukumäärä oli suurin maaliskuussa, jolloin osaston töissä oli 339 miestä.

Menoarvioon otetut katujen ja yleisten paikkojen uutistytöt loppuun-suoritettiin kaikki vuoden kuluessa paitsi allamainittuja, jotka tehtiin vain osittain, riippuen seuraavista syistä: Koska Vantaanjoen sillan rakentaminen oli annettu urakalle ja urakoitsija ei vielä vuoden lopussa ollut loppuun-suorittanut sitä, oli tällä tilillä vielä jäljellä sillan kuntoonsaattamiseen lasketut varat.

Kaupungin katuosuuksien kiveämistä Runeberginkadulla, Arkadian- ja Etelä Hesperiankatujen välillä ei ehditty suorittaa loppuun aikaisen talven takia ja tullaan sitä jatkamaan kesällä 1926. Hakaniemenkadun tasoitusta suoritettiin talvityönä, mutta ei se valmistunut vuoden kuluessa. Someron tien varrella olevan asuntoryhmän pihamaan tasoitus suoritettiin loppuun, mutta eräät sen yhteydessä olevat istutustyöt täytyi lykätä kevääseen 1926.

Tien rakentaminen tulevaan tuberkuloosisairaalaan aloitettiin syksyllä, jatkettavaksi hätäaputöinä seuraavana talvena.

Suurempien vuoden aikana suoritettujen tasoitustöiden joukossa voidaan mainita katu Pasilan uuden asemarakennuksen itäpuolella, Pakaankadun korotus Päijänteentien ja Ätsärinteiden välillä sekä kadun levitys koko pituudeltaan, Lutherkadun tasoitus Temppeli- ja Runeberginkatujen välillä, sekä Etelä Hesperiankadun tasoitus Runebergin- ja Mechelininkatujen välillä. Edelleen tasoitettiin Käpylässä uusia katuja 25,400 m²:n pinta-alalla; kustannukset näistä nousivat 719,387: 32 markkaan.

Kanavien ja viemäriojien korjaus- ja kunnossapitotöitä suoritettiin vuoden aikana mikäli menoarvioon otetut määrärahat sen myönsivät samoin myös menoarvioon otetut uutistytöt, paitsi allaolevia, jotka suoritettiin vain osittain: Keijontien viemärijohto lopetettiin vasta vuoden 1926 alussa. Viemärijohtoa tulevaan tuberkuloosisairaalaan ei ehditty saada valmiiksi vuoden aikana, minkä takia osa tarkoitukseen varatusta määrärahasta siirrettiin vuoteen 1926.

Suuremmista vuoden kuluessa suoritetuista viemäritöistä mainittakoon viemärijohdot Keuruuntiellä Suvannon- ja Vallilanteiden välillä, johto kunnan työväenasunnoista Pakaan- ja Elimäenkatuihin, johto Hesperiankatuun Runebergin- ja Mechelininkatujen välillä sekä johdot siirtolapuutarha-alueella Kuntähdessä.

Kaikki menoarvioon teiden ja viertoteiden korjaus- ja uutistöitä varten otetut määrärahat kulutettiin. Tehdyistä töistä mainittakoon: Länt. viertotien kiveäminen Museokadulta Etelä Hesperiankadulle, It. viertotien länsipuolen kiveäminen Helsinginkadun ja rautatiesillan välillä, Länt. viertotien levityksen jatkaminen, sekä tiet Mustikkamaalla ravintolasta uimahuoneelle ja ulkoilmateatterille.

Kiveämisessä noudatettiin periaatetta, että kaikki tärkeimmät liikennekadut ja varsinkin molemmat viertotiet on laskettava I:ma nupukivillä.

Urheilu- ja leikkikenttien korjaukset ja kunnossapito suoritettiin menoarvioon otettujen määrärahojen mukaisesti. Myöskin menoarvioon otetut uutistytöt suoritettiin vuoden aikana allamainittuja lukuunottamatta, joita ei loppuun-suoritettu seuraavista syistä: Täyttämistä ja tasoitustöitä Brahen-

¹⁾ Ks. myös tätä kert. siv. 125*.

katujen välisellä urheilukentällä ei suoritettu loppuun, koska riittävää täyteainetta ei vuoden aikana voitu saada läheisyydestä; työhön myönnetyn määrärahan käyttämätön osa siirrettiin vuoteen 1926; Vallilan leikkikentän tasoitus-työ lykättiin siksi kunnes täytettä voitaisiin saada Pakaankadun kunnan asuntojen rakennuspaikalta.

Tämän lisäksi rakennettiin Brahenkatujen ja Haapaniemen urheilukentille pukuhuoneet, sekä Eläintarhan urheilukentälle katsojakorokkeet.

Paitsi yllämainittuja menoarvioon otettuja töitä tehtiin erinäisiä töitä sekä kaupungin muille laitoksille että yksityisille henkilöille, ja nousivat kustannukset niistä 1,939,261: 72 markkaan.

Geodeettisen osaston henkilökuntaan kuului kaupungingeodeetti, apulaisgeodeetti, 3 mittaus- ja kartoittaja-apulaista sekä 2 karttapiirtäjätärtä.

Rakennuskonttorin geodeettinen osasto suoritti vuonna 1925 108 tonttimittausta ja valmisti yhtä monta uutta tonttikarttaa mittakirjoineen, niistä 10 kaupungin omia laitoksia varten, 46 kivijalan tarkastusta, 5 rajankäyntitoimitusta osaksi asuntotonteilla, osaksi muilla vuokra-alueilla, 241 maa-alueja 3-vuotiskatselmusta ja 174 n. s. tarkastuskatselmusta; valmisti sitäpaitsi 23 kopiaa vanhemmista tonttikartoista mittakirjoineen, 60 karttapiirrosta asuntotonteista, 56 muuta karttakopaa, yksityisille ja kaupungin virastoille ja 4 tonttien yhdistys- ja jako-suunnittelua; antoi 192 kirjallista lausuntoa erinäisistä asioista, joista 2 maistraatille, 26 rahatoimikamarille, 140 yleisten töiden hallitukselle ja 24 rakennuskonttorille.

Tämän lisäksi suoritti osa osaston henkilökunnasta kesän kuluessa loppuun kaupungin maiden karloituksen ja toinen osa jatkoi ennen aloitettua kolmionmittausta. Konttorissa toimivat piirustajattaret piirsivät kaupungin maiden yleiskarttoja y. m. yksityisiä tilauksia.

Kertomusvuonna valmistettiin uusia karttoja korkeuskäyrineen 204.5 ha:n alasta, josta 180.0 ha n. s. Sunnuntaipalstoilla ja Pukinmäen takatiluksilla ja 24.5 ha Turholmassa. Näiden töiden yleiskustannukset nousivat kaikkiaan 35,088: 30 markkaan.

Kolmioverkko-mittaustöistä mainittakoon, että vuoden kuluessa yllämainituilla kartoitusalueilla ja kaupungin muilla tiluksilla määrättiin ja laskettiin kaikkiaan 6 III:n luokan ja 59 alemmaa ketjupistettä sekä aloitettiin polygooni mittaukset Hermannin etukaupungissa. Näihin käytetyn työavun kustannukset nousivat vuoden ajalla 21,808: 94 markkaan.

Mittauksissa käytetyistä aineista ja apulaispäiväpalkoista oli kustannuksia yhteensä 36,998: 70 markkaa sekä karttojen painatuksesta ja sidottamisesta 5,603: 70 markkaa.

Huonerakennusosaston henkilökuntaan kuului kaupunginarkkitehti, apulaiskaupunginarkkitehti, 4 ylimääräistä arkkitehtiä, 2 piirustajaa, 1 kirjantähtäjä ja 3 konttoriapulaista. Osaston työpaikkojen suoranainen työnjohto oli 15 rakennusmestarin valvonnan alaisena.

Osaston töissä¹⁾ oli keskimäärin 286 työmiestä. Työvoima oli suurin huhti- ja toukokuussa ja pienin marraskuussa.

Kaupungin omistamien rakennusten ja tilusten korjaus- ja ylläpitokustannuksia varten oli menosääntöön otettu 4,463,550 markkaa, kustannukset yllämainituista töistä nousivat 4,376,051: 44 markkaan; määrärahasta säästy näin ollen 87,498: 56 markkaa.

Uutisrakennuksia ja muutostalokunnustöitä varten oli menoarvioon varattu

¹⁾ Ks. myös tätä kert. siv. 125*.

yhteensä 26,776,800 markkaa; tähän sisältyy 12,000,000 markkaa tuberkuloosipaviljonkeja y. m. varten keskussairaala-alueella, mutta käytettiin siitä summasta ainoastaan 14,212: 57 markkaa osaston keskussairaala-alueella suorittamiin louhimistöihin. Vuodelta 1924 oli siirretty 833,194: 13 markkaa aikaisempina vuosina aloitettujen töiden loppuunsaorittamista varten ja 1926 vuoden talousarvioon oli otettu 29,959: 91 markan määräraha vuonna 1925 suoritettuja töitä varten. Osaston määrärahasumma otsakkeella Uutis- ja muutosrakennukset oli siis 15,654,166: 61 markkaa. Kustannukset nousivat 11,517,099: 13 markkaan, säästöstä 4,137,067: 48 markasta siirrettiin 4,069,623: 68 markkaa vuoteen 1926 suorittamatta olevia töitä varten, joten todellinen säästö uutisrakennuksia ja muutosrakennustöitä varten menosääntöön otetusta määrarahasta oli 67,443: 80 markkaa.

Vuodelta 1924 siirrettiin sitäpaitsi 110,000 markkaa Marian sairaalan keittiö- ja kassarakennuksen muutostöitä varten, 138,202: 90 markkaa erinäisiä Suvilahden kasarmissa suoritettaviksi aiottuja töitä varten sekä 5,500 markkaa portin hankkimiseen Kaisaniemen kansakoululle. Ensinmainittu 110,000 markan suuruinen määräraha oli alkujaan myönnetty uusien leipomauunien rakentamiseen ja varastohuoneiden sisustamiseen. Sairaalain tarkastajan pyynnöstä laadittiin 187,800 markkaan päättyvä kustannusarvio sairaalan keittiö-osaston perinpohjaisesta kuntoonsaattamisesta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kustannusarvion ja otti 1926 vuoden talousarvioon tarvittavan määrärahan, 77,800 markkaa; koko määrarahasta käytettiin vuoden kuluessa suoritettuihin töihin 184,493: 07 markkaa. Suvilahden kasarmin muutostöiden kustannukset nousivat 137,140: 70 markkaan sekä Kaisaniemen kansakoulun portti 4,000 markkaan.

Vuoden kuluessa suoritettiin sitäpaitsi erinäisiä töitä yhteensä 262,550: 43 markalla, jotka myönnettiin osaksi etukäteen 1926 vuoden menosäännöstä, osaksi kaupunginvaltuuston eli rahatoimikamarin käyttövaroista.

Paitsi yllämainittuja suoritettiin töitä kunnan eri laitosten ja viranomaisten laskuun 2,498,308: 07 markan arvosta, 2,528,880: 30 markaksi arvioitujen kustannusten sijasta. Näistä mainittakoon seuraavat: lisärakennus sähkölaitoksen taloon Pikku Robertinkadun tontille n:o 8 1,217,259: 82 markan kustannuksin, sekä Runeberginkadun tontille n:o 52, 443,250: 42 markan kustannuksin, joita töitä tullaan jatkamaan vuonna 1926, lastenkodin sisustaminen taloon n:o 14 Kotkankadun varrella, 389,179: 71 markan kustannuksin, katsojaparvekkeen ja 2 käymälän rakentaminen sekä aidan siirtäminen Eläintarhan urheilukentällä, yhteensä 129,959: 32 markan kustannuksin, pukeutuspaviljongin rakentaminen Brahenkatujen varrella olevalle urheilukentälle, 73,566: 82 markan kustannuksin, sekä pukeutuspaviljonki Haapaniemen urheilukentälle, 35,000 markan kustannuksin.

Huonerakennusosaston suorittamien töiden kokonaiskustannukset vuonna 1925 nousivat 18,979,642: 84 markkaan. Säästö näitä töitä varten varatusta määrarahasta oli 193,099: 09 markkaa.

Vuoden varrella suoritettiin loppuun joukko uutisrakennustöitä. Niinpä rakennettiin sairaspaviljonki Koskelan kunnalliskodin alueelle. Määräraha oli 4,751,072: 40 markan suuruinen ja kustannukset nousivat 4,750,384: 77 markkaan. Koska rakennuksen kuutiosisälys on 15,240 m³ olivat siis kustannukset m³:iä kohti 311: 71 markkaa. 3 puista työväenasuinrakennusta rakennettiin kortteliin n:o 553 Vallilassa. Määrärahaa oli 1,800,000 markkaa ja kustannukset nousivat 1,552,814: 28 markkaan; säästö siirrettiin vuoteen 1926 pesupöytien y. m. laittamista varten. Kortteliin n:o 584 Valli-

lassa teetettiin kivinen työväenasuinrakennus. Määrärahaa oli 2,282,129: 38 markkaa ja kustannukset nousivat 2,283,000 markkaan. Koska rakennuksen kuutiosisäily on 7,630 m³ ja huoneitten lukumäärä 64, olivat kustannukset m³:iä kohti 299: 10 markkaa sekä huonetta kohti 35,658: 27 markkaa. Tontille n:o 5 Neitsytpolun varrella rakennettiin työpajarakennus. Määrärahaa oli 940,000 markkaa ja kustannukset nousivat 832,665: 32 markkaan, eli koska rakennuksen kuutiosisäily on 4,003 m³, 208: 01 markkaa m³:iä kohti.

Nikkilän sairaspaviljongin maalaus- ja sisustamistöitä ei ennätetty suorittaa loppuun vuoden varrella. Ryttylän kasvatustalouden koulu- ja asuntolarakennusta voitiin ryhtyä rakentamaan vasta joulukuussa sen jälkeen kun yritykseen oli myönnetty valtiotapu.

Huonerakennusosastolla käsiteltiin vuoden kuluessa 234 diariota vietyä asiaa, joista annettiin lausuntoja osaksi Helsingin kaupungin yleisten töiden hallitukselle, osaksi rahatoimikamarille tai muille kaupungin laitoksille. Sitäpaitsi laadittiin piirustuksia ja ehdotuksia uutis- ja muutosrakennuksia varten. Niistä mainittakoon seuraavat: pää- ja työpiirustukset asuntorakennukseen Pakaankadun varrella, Käpylän poliisitaloon, sähkölaitoksen aliaiemain lisärakennuksiin Pikku Robertinkadun tontilla n:o 8 ja Runeberginkadun tontilla n:o 52, työpajarakennukseen Neitsytpolun tontilla n:o 5, Ryttylän kasvatustalouden koulu- ja asuntolarakennukseen, työpiirustukset Nikkilän mielisairaalan sairaspaviljonkiin, riisuutumispaviljonkiin Brahenkatujen urheilukentällä ja samanlaiseen paviljonkiin Haapaniemen urheilukentällä, ehdotuspiirustukset asuntorakennukseen tontilla n:o 7 Korkeavuorenkadun varrella, Korkeavuorenkadun pääpaloaseman lisä- ja muutosrakennukseen, tuberkulootisten asuntorakennukseen, joka on aiottu rakennettavaksi tontille n:o 7 Tammisaarenkadun varrella, poliisitaloon 3:nnessä piirissä, keittiörakennukseen Kivelän sairaalassa, kansakoulutaloon Käpylässä, työväenopistoon, makasiinirakennukseen Katajanokalla, lastenkotiin, kahvikioskiin n. k. T-laiturilla Pohjoissatamassa y. m.

Lämpötekniikka. Paitsi kaupungin lämmityslaitosten kunnossapitoa, jota varten menosääntöön oli otettu 285,000 markan suuruinen määräraha, valvoi lämpötekniikka seuraavia uutisrakennustöitä: Uusi vesijohto pumppulaitoksesta Nikkilän mielisairaalan keskussäiliöihin sekä uudet putkikaivot vedenottolaitosta varten; lämmityslaitos raatihuoneen pääsisäinkäytävään ja porrashuoneeseen; lämmityslaitos kulkutautisairaalan uuteen kylpyosaan; keskuslämmityslaitos Pietarinkadun varrella olevaan ammattikouluun; keskuslämmityslaitos sähkölaitoksen uutisrakennukseen pikku Robertinkadun varrella; uusi vesijohto Bengtsärin kasvatustalouteen; sekä keskuslämmitysvesi- ja viemärijohtolaitos Nikkilän mielisairaalan uuteen paviljonkiin.

Sitäpaitsi valvoi lämpötekniikka erinäisiä täydentämis- ja muutostöitä vanhoissa laitoksissa kuten peltisavupiipun asettamista vanhan Seurahuoneen uutta höyrykattilaa varten sekä 33 tuliputken laittamista vanhaan vesiputkikattilaan samassa paikassa; uuden lämminvesikattilan asettamista Hieta-niemenkadun varrella olevaan työväenasuntorakennukseen; ja uuden peltisavupiipun asettamista koleraparakkeihin.

Vielä antoi lämpötekniikka selvityksen poliisilaitoksen huoneistojen lämmittämisuhteista; lausunnon Voima- ja polttoainetaloudellisen yhdistyksen ehdotuksesta vastasuunnittelun keskussairaalan lämmittämiseksi; teki kokeita betoniin upotetuilla höyryputkipattereilla; sekä tarkasti kulkutautisairaalan jäähdytyslaitosta varten laaditun ehdotuksen.

Kaupunginasemakaavaosasto. Henkilökunnan kokoonpanossa ei ole tapahtunut mitään muutosta.

Vuonna 1925 laadittiin m. m. seuraavat asemakaavasuunnitelmat: XV kaupunginosan lopullinen asemakaavapiirustus, jonka sisäasiainministeriö vahvisti lokakuun 21 p:nä; Kuntähden omakotialueen korttelien n:o:jen 930—944 jakosuunnitelma; Taivaskallion omakotialueen korttelien n:o:jen 891—893 jakosuunnitelma, jotka rahatoimikamari hyväksyi lokakuun 27 p:nä; Lapinien eteläosan ja Salmisaaren asemakaavapiirustus; Senaatintorin lopullinen järjestelypiirustus; Vallilan alueella sijaitsevien kivitalotonttien järjestelypiirustus; Tehdaskorttelien n:o:jen 693, 695 ja 697 jaottelupiirustus, jonka viimeksimainitun rahatoimikamari hyväksyi joulukuun 9 p:nä. Lisäksi mainittakoon Kuntähden siirtolapuutarhan järjestelypiirustus, ehdotus Sturenkadun levittämiseksi, useita julkisivukaavioita, ehdotus Hertonäsin eteläosan järjestelyä varten, sekä ehdotukset etukaupunkiliikennekysymyksen selvittämiseksi, jotka kaupunginvaltuuston asiaa pohtimaan vuonna 1920 asettama kulkulaitoskomitea oli laatinut.

Allamainitut asemakaavanmuutospirustukset laadittiin: korttelin n:o 479, tontin n:o 1 Vuorimiehenkadun varrella korttelissa n:o 100 a ja tonttien n:o 5 Laivanvarustajankadulla ja n:o 12 Pietarinkadulla korttelissa n:o 129 uudelleen järjestelyä varten; tontin n:o 4 korttelissa n:o 355 Brahenkadun varrella, tontin n:o 9 korttelissa n:o 425 Temppelikadun varrella, tontin n:o 33 korttelissa n:o 431 Runeberginkadun varrella ja tontin n:o 35 korttelissa n:o 523 Lant. viertotien varrella jakamista varten, tonttien n:o:jen 11, 13 ja 15 korttelissa n:o 446 Töölönkadun varrella, tonttien n:o:jen 1 ja 2 korttelissa n:o 68 Annankadun varrella ja tonttien n:o:jen 8 ja 10 Pikku Robertinkadun varrella ja tontin n:o 11 Kasarminkadun varrella korttelissa n:o 52 yhdistämistä varten sekä tontin n:o 2 Ehrensärdintien varrella korttelissa n:o 228 rakennusrajojen muutosta varten.

Sisäasiainministeriö vahvisti kaikki yllämainitut muutokset.

Noin 70 kirjallista lausuntoa annettiin, useat niistä oheenliitetyillä kartta-luonnoksilla valaistuna. Niistä mainittakoon lausunnot, jotka käsittivät Malmin ratapihan järjestelyä, tonttipaikkojen luovuttamista Töölön seurakuntataloa ja valtion oppikouluja varten sekä lainvalmistelukunnan laatimaa asemakaavalakiehdotusta y. m.

Apulaisasemakaava-arkkitehti B. Aminoff kävi lokakuussa rahatoimikamarin myöntämällä matka-apurahalla opintomatalla Saksassa, Ranskassa ja Belgiassa.

Puisto-osasto. Henkilökunnan kokoonpanossa ei tapahtunut mitään muutosta.

Puisto-osaston toiminta oli suurin piirtein katsottuna samanlaista kuin vuonna 1924. Kuitenkin huomautettakoon, että puhdistus- ja koristelutöitä on ollut tavallista runsaammin kaupungissa kesän aikaan tapahtuneiden suurten kongressien ja vierailujen tähden. Harvinaisen lauha talvi ja sitä seurannut verrattain suotuinen kesä vaikuttivat, että kasvullisuus kaikkialla puistoissa oli rehevä ja runsas ja että nurmikot säilyivät hyvässä kunnossa syksyyn saakka. Hoidettavia puistoja ja istutuksia oli yhteensä 814,834 m² ja nousivat kustannukset niiden hoidosta 976,685:54 markkaan eli 1:20 markkaa m² kohti.

Kukkakasveja istutettiin kesän kuluessa seuraaviin paikkoihin: Kappeli-esplanadiin, Aleksanteri II:n ja J. W. Snellmanin patsaalle, Ritarihuoneen-, Katajanokan- ja Eiranpuistikkoon, Engellaukealle, Hankkijan liiketalon

edustalle, Marian sairaalan luo, Vanhan kirkon puistoon, muutamille haudoille hautausmaalla, Tähtitorninmäelle, Koulutorin puistikkoon, Kaupunginpuutarhaan sekä talvipuutarhan edustalla oleville pengermille. Istutettujen kasvien lukumäärä oli 30,538 ja arvo 120,023: 75 markkaa. Verrattuna edellisen vuoden istutettujen kasvien lukumäärään oli lisäys 7,155.

Kaupunginpuutarha tuotti 183,405: 15 markkaa. Kirjanpidon mukaan oli nettovoitto 7,347: 80 markkaa.

Menosääntöön istutusten ja puutaimistojen kunnossapitoa varten otettu määräraha oli 975,000 markkaa. Kustannukset nousivat 976,685: 54 markkaan, jakautuen seuraavasti:

Kasvihuoneet	145,101: 62	Liisanpuistikko	8,192: 90
Esplanadit	101,851: 55	Ateneumi	7,885: 40
Tähtitorninmäki	84,255: 95	Koulutori	6,679: —
Kaivopuisto	83,554: 20	Ritarihuoneen puistikko	6,256: 80
Kaisaniemi	69,443: 75	Istutukset korttelissa	
Kaupunginpuutarha ..	46,428: 80	n:o 127	6,253: —
Katajanokan puistikko	25,495: 90	Fredrikintori	6,055: 10
Vanhan kirkon puistikko	24,461: 20	Tokantori	5,967: 20
Punanotko	23,412: 20	Erottaja	5,902: 80
Eläintarha	18,391: 10	Suomen pankki	5,242: 50
Eiran puistikko	16,581: 50	Lönnrotin puistikko....	4,936: 50
Istutukset kirurgisen		Puistikko Teknillisen	
sairaalan luona	16,574: 10	Korkeakoulun luona..	4,747: 95
Hakasalmen ja Hesperian		Kallion kaupunginkir-	
puistot	15,338: 60	jasto	4,700: 70
Lapinlahden puistikko	14,127: 20	Istutukset Perämiehen-	
Engelaukea	12,947: —	kadun luona	4,182: 40
Kallion kirkko	12,555: 30	Aleksanteri II:n patsas..	2,506: 90
Säätytalon puistikko ..	12,355: 10	Puistikko Konstantinin-	
Hakaniemen puistikko..	10,426: 80	kadun luona	2,166: —
Tarveainepiha	10,367: 70	Arkadia- ja Simonkadun	
Runebergin ja Lönn-		väliset istutukset	2,146: 10
rotin patsaiden ko-		Istutukset V:n linjan	
ristaminen	9,836: 15	luona	1,560: —
Simon lehtokuja	9,196: 40	Sekalaiset	110,735: 52
Haudat	9,121: 80		
Kapteeninkadun puis-		Yhteensä	976,685: 54
likko	8,744: 85		

Korjaukset ja kunnossapito nimisen luvun muut menoerät oli laskettu 531,100 markaksi. Todelliset menot nousivat 532,439: 55 markkaan. Uutistoita varten käytettiin 632,847: 49 markkaa menosääntöön tarkoitusta varten otetusta määrärahasta. Määrärahasta Kaisaniemen puiston kuntoonlaittamista varten siirrettiin vuoteen 1926 90,747: 30 markkaa. Alppilan puiston raivaamista varten myönnettiin osastolle 12,000 markan suuruinen määräraha, josta tarkoitukseen käytettiin 11,999: 90 markkaa.

Varasto-osaston henkilökuntaan kuului varastopäällikkö, kirjanpitäjä ja 2 konttoriapulaista. Päävarastolla toimi varastonhoitaja ja konttoristi sekä konepajoissa konemestari ja tuntikirjuri.

Varasto-osaston toimena on ollut hoitaa kaupungin päävarasto sekä varastot Ruoholahdessa ja Hakaniemessä kuin myöskin konepajat Malminkadun varrella sekä rakennuskonttorin tarveaineitten osto.

Vuoden 1925 kuluessa käyttivät konepajoja rakennuskonttorin eri osastot ja yksityiset, joiden laskuun tehtiin töitä yhteensä 1,619,449: 90 markalla, kuten allaolevasta yhdistelmästä lähemmin ilmenee:

	Työainekus- tannukset.	Työkustan- nukset.	Yhteensä.
Satama- ja rautatieosasto	194,850: 50	366,408: 95	561,259: 45
Katu- ja viemäriosasto	77,383: 35	177,271: 65	254,655: —
Geodeettinen osasto	2,784: 10	6,224: 95	9,009: 05
Huonerakennusosasto	113,317: 05	294,154: 60	407,471: 65
Kaupunginasemakaavaosasto . . .	278: —	504: 70	782: 70
Puisto-osasto	19,309: 20	64,729: —	84,038: 20
Varasto-osasto	85,423: 80	104,122: 90	189,546: 70
Tililaitos	6: —	143: 50	149: 50
Muut kunnan virastot sekä yksityiset henkilöt	45,765: 15	66,772: 50	112,537: 65
Yhteensä	539,117: 15	1,080,332: 75	1,619,449: 90

Varastossa olevien rakennustarpeiden arvo oli tammikuun 1 p:nä 1925 2,287,079: 42 markkaa, vuoden kuluessa ostettiin tarpeita 4,021,340: 85 markalla ja käytettiin 3,678,800: 12 markan arvosta, joten säästö vuoteen 1926 oli 2,629,620: 15 markkaa.

Tarveaineiden kulutus jakaantui eri kuluttajien kesken seuraavasti: satama- ja rautatieosasto 1,110,343: 65 markkaa, katu- ja lokaviemäriosasto 1,681,574: 40 markkaa, geodeettinen osasto 4,350: 55 markkaa, huonerakennusosasto 346,594: 45 markkaa, puisto-osasto 45,641: 50 markkaa, varasto-osaston työpajat 405,975: 42 markkaa sekä muut laitokset ja yksityiset henkilöt 84,320: 15 markkaa.

Tilivirasto. Rakennuskonttorin tilivirastossa työskenteli vuonna 1925 sama henkilökunta kuin aikaisempina vuosina. Yksi tiliviraston apulaisista hoiti rakennuskonttorin käsikassaa ja meni hänen aikansa kokonaan tähän työhön.

Tilitodistuksia oli vuoden varrella 13,929, meneviä kirjelmiä 1,128 ja kirjanpitoeriä yhteensä 30,949 kpl. Tiliviraston määrärahasta säästy 8,751: 20 markkaa.

Kaupungin metsäin hoito. Meilahden ja Greijuksen metsistä hakattiin ja otettiin talteen tuulenkaatamia, kuivia ja vahingoittuneita puita. Hirret ajettiin kaupungin varastoon ja polttopuiksi kelpaavat puut kuljetettiin lähimpään varastopaikkaan Töölössä ja Eläintarhassa, jossa ne sitten hakattiin polttopuiksi.

Apuharvennusta toimitettiin Pasilan aseman länsipuolella olevassa tiheässä lehtipuumetsässä sekä Oulunkyläntien varrella Koskelassa.

Kesällä 1925 ei sattunut ainoatakaan metsäpaloa kaupungin metsissä. Metsien ylimääräistä vartiointia ei tarvinnut järjestää.

Koskelan kunnalliskoti sai tänäkin vuonna, kuten edellisinä joulukuina kaupungin metsästä joulukuusia.